

Can Viladés

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Camí de can Viladés
Emplaçament Zona nord-oriental del terme

Coordenades:

Latitud: 41.64475
Longitud: 1.66278
UTM Est (X): 388640
UTM Nord (Y): 4611198

Classificació

Número de fitxa 08143 - 102
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani Modern
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08142A001000330000HQ
Autoria de la fitxa Josep-Vicenç Mestre i Casanova
Data de registre de la fitxa: dc., 09/10/2013 - 02:00

Descripció

El volum principal de Cal Viladés està compost per la masia i un conjunt de cossos adjunts a la casa, bastits en diferents fases, configurant un únic cos construït amb pati interior i barri. El barri disposa d'una portalada a la banda sud i una a la banda est que

comuniquen amb el pati interior, situat a una cota inferior que el pati l'accés.

Masia de planta regular orientada a llevant que consta de planta baixa, planta primera i unes golfes amb coberta a dues vessants de teula ceràmica tipus aràbiga i carener perpendicular a la façana principal.

Al mur de tramuntana de la masia hi ha un annex adossat de planta allargassada que consta de planta baixa i planta primera amb coberta a una sola vessant de teula ceràmica que perllonga la pendent de la coberta de la casa. Aquest annex s'estén cap a llevant amb un volum de factura recent comunicat amb l'anterior que consta de planta baixa i coberta de teula ceràmica a una sola vessant. Aquests espais allotjaven l'antiga factoria d'oli del conjunt i el carro. A la banda sud de la façana principal de la masia hi ha un annex adossat que consta de planta baixa i planta primera amb coberta a una sola vessant de teula ceràmica.

A la façana de migjorn de la masia hi ha un annex adossat de planta rectangular molt estret, amb façana al pati interior, que consta de planta baixa i planta primera. Aquest cos funciona com a galliner i disposa d'una terrassa a la part superior comunicada amb l'habitatge. Adjunt a aquest cos per la banda sud hi ha un volum de planta baixa i coberta a dues vessants d'embigat de fusta i xapa ondulada, amb carener perpendicular a la façana que dona al pati interior. Aquest volum correspon al femer i actualment funciona com a magatzem.

A la cantonada sud-oriental del pati interior es troba una edificació destinada a l'elaboració del vi. Aquesta edificació consta de dos volums juxtaposats i comunicats interiorment. Un primer volum de planta regular que consta de planta baixa i planta primera amb coberta ceràmica a una sola vessant i façana al pati. A la banda de llevant, un segon volum que consta de planta baixa i coberta a dues vessants de teula ceràmica i façana principal al camí d'accés. L'accés principal a la masia es produeix a través de la façana de llevant que dona al pati d'accés. La planta baixa comunica amb una planta semi soterrada amb accés des del pati interior. La façana principal de la masia disposa d'un portal d'accés d'arc de mig punt de carreu de pedra i un balcó a planta primera. La llosa del balcó és de factura recent i ocupa tota la longitud de la façana. La llosa se sobreposa als carreus superiors de l'arc del portal i desvirtua l'antiga composició del casal. La façana de migjorn disposa de diferents obertures de tipologia i dimensió diversa, la majoria de factura recent, sense mostrar cap composició unitària. A través de dos portals s'accedeix a la planta semi soterrada de la masia.

L'accés principal a l'habitatge es produeix per la façana de llevant. L'accés comunica el vestíbul de la masia des on s'accedeix a un distribuïdor, un petit bany i l'escala a la banda de tramuntana i al menjador i a la cuina a la banda de migjorn. A planta primera es troben les estances de nit.

La crugia nord de l'habitatge està bastida sobre una roca mare. Des del distribuïdor, a través d'un passadís i dos trams d'escala excavats a la roca, es baixa fins arribar al celler, excavat a l'extrem de ponent.

Observacions:

Descripció extreta de la fitxa de l' Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

Història

Segons Xavier Jorba, Cal Viladés és un dels masos més antics d'Òdena. L'activitat agrícola al mas Viladés es remunta al segle XIII, l'any 1276 amb Bernat de Viladés i l'any 1323 amb Berenguer Viladés. El cognom de Viladés es mantindrà fins que l'any 1641, Eulàlia Brossa vídua de Gaspar Viladés casà amb Josep Prat. Des d'aquests moments la família portarà el cognom Prat però es mantindrà el nom del mas. L'any 1754 la pubilla Francesca Prat maridà amb Vicenç Monconill, cognom que es conserva fins l'actualitat. Les primeres referències documentades sobre la construcció del mas corresponen a principis del segle XV. L'any 1403 el mas Viladés estava format per dues masies, el mas Viladés Sobirà i el mas Viladés Jussà, el primer de Pere Casalmiga àlies Viladés i el segon de Bernat àlies Grau. Al poc temps, en Bernat Grau vendrà la seva casa i terres a Pere Viladés, quedant incorporada la seva casa al mas Viladés Sobirà.

Un inventari de l'any 1642 informa sobre les característiques del mas. Segons aquest document, el mas estava orientat a migdia, i era presidit per un baluard on hi havia un bugader de pedra. Dins es trobaven els corrals i el trull per fer l'oli. Per mitjà d'un portal de pedra picada, s'accedia a l'interior de l'habitatge. L'entrada rebia als estadants o visitants. Des d'aquí es podia portar els animals grossos a l'establia i dur les càrregues d'oli a la botigueta de l'oli. La cuina, la botiga del blat i el celler es trobaven també en aquesta planta baixa. L'escala conduïa al primer pis, el qual era presidit per una sala, que distribuïa a quatre cambres. A la planta superior hi havia la golfa.

La anàlisi de la morfologia de Cal Viladés i la descripció del inventari publicat per Xavier Jorba i Serra, permeten establir la situació del conjunt a mitjans del segle XVII. El mas presentaria una planta allargassada i estaria bastit adossat a una roca mare que el protegiria per la banda de tramuntana. L'espai corresponent al celler s'hauria excavat a la banda de ponent de la roca i comunicaria directament amb l'àmbit de l'entrada de l'habitatge. L'edifici de l'antic habitatge quedaria orientat a migdia amb un portal d'accés de pedra picada situat en el mur de migjorn. El portal d'accés a l'habitatge comunicava amb l'entrada. Des de l'entrada s'accedia a l'estable, el qual quedaria situat a la banda de llevant, coincidint amb l'àmbit on es conserven les antigues menjadores, i al celler quedaria situat a la banda de tramuntana. Des de l'entrada també s'accediria a la botiga de l'oli. La cuina i la botiga del blat acabarien de completar el programa de la planta baixa de l'antic habitatge. La cuina, la botiga del blat i l'entrada estarien ubicades a l'espai ocupat actualment per la nau de la planta semi soterrani, que comunica amb els antics estables i l'exterior.

Un volum, definit com a baluard, presidia el conjunt. Aquest volum havia d'estar situat en un dels extrems de l'habitatge per poder presidir o encapçalar-lo. El baluard podria correspondre a l'annex de llevant de la casa, que conserva antics murs, cantonera de carreu de pedra i el pou al seu costat. La descripció afirma que en el baluard hi havia un bugader de pedra.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

JORBA i SERRA, Xavier (2011) Òdena, segles XVI i XVII. Parnass Edicions, Barcelona

